

Õnne Piimakarjatalu Osäühingu keskkonnakompleksloa muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise programmi avaliku arutelu protokoll

Aeg: 10. veebruar 2012.a kell 11:00 kuni 12:10

Koht: Põltsamaa vallamaja, Viljandi mnt 3, Põltsamaa linn, 48103 Jõgevamaa

Avalikku arutelu juhataas Õnne Piimakarjatalu Osäühingu (Õnne PKT) juhataja Mati Kivi ja protokollki koostas OÜ KB Environ keskkonnaspetsialist Kalev Liiv.

Osavõtjate registreerimiseks oli ette valmistatud registreerimisleht. Osavõttu registreeris 5 inimest (osavõtjate nimekiri lisas 1).

Avaliku arutelu protokollki koostaja palus koosolijatelt luba koosoleku lindistamiseks. Koosolijad vastuväiteid ei esitanud.

Õnne PKT juhataja Mati Kivi tutvustas koosolijatele Õnne PKT ja Esku suurfarmi ja selle rekonstrueerimise käiku, mille kokkuvõtlikeks märksõnadeks on:

hetkel on Õnne PKT kasutuses 1534 ha põllumaad, millest ca 800 ha kuulub Õnne PKT ja ülejäänud on rendimaa. Esku suurfarmis on 720 lüpsilehma ja 730 noorlooma, kokku 1450 veist;

Esku suurfarmi rekonstrueerimist alustati 2011 kevadel, mille käigus lammutati 1977.a valminud 304 kohaline lüpsilaut ja ehitati 720 kohaline vabapidamisega lüpsilaut koos uue lüpsikojaga ja kaks 8000 m³ mahtuvusega vedelsõnnikuhoidlat. Ehitustöödeks oli algset kavandatud 120 päeva, kuid laut ja rajatised valmisid alles 2011.a septembris;

uues lüpsilaudas on ca 620 lüpsilehma ja poegimislauas ca 100 lehma. Teises 304-kohalises lüpsilaudas pole veiseid ja laut on rekonstrueerimisel;

kavas on kasutusele võtta katustelt kogutav sademevesi tehnoloogilise veena, et vähendada põhjavee kasutamist Esku suurfarmis.

Esku suurfarmi tutvustusele järgnes KMH programmi ja programmi kohta saabunud ettepanekute arutelu.

Põltsamaa Vallavalitsuse maa- ja keskkonnanõunik Ain Valu tutvustas Põltsamaa Vallavalitsuse 8. veebruari 2012.a seisukohta KMH programmi kohta, mille kohaselt ei ole mõtet rääkida ehitamisest ja ehitusprojektist ning vana lauda kasutamise jätkamisest, kui tänasega on vana laut lammutatud ja uus laut valmis ja programmi sõnastust tuleb vastavalt muuta suurfarmi tegelikule seisule. Kuna suurfarm on tänasega rekonstrueeritud, siis 0-alternatiivi mõte jääb programmi projektis sellisel kujul selgusetuks.

KMH juhtekspert Alar Noorvee selgitas programmi kuuluva null-alternatiivi vajadust tulenevalt KMH heast tavast, mis omakorda tuleneb vastavatest juhenditest.

Arutelu käigus täpsustati ka antud KMH puhul null-alternatiivi sisulist sõnastust, mille kohaselt saaks Esku suurfarmis edasi kasutada vaid vanu olemasolevaid veiselautu ja sellega seoses väheneks ka suurfarmi üldine loomade arv lammutatud lüpsilauda lehmakohtade võrra, kuna uuel lüpsilaudal puudub kasutusluba.

Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon esitas seisukohad KMH programmi kohta 09.02.12 kirjaga nr JT 6-7/34728-5 ja avalikul arutelul osales Keskkonnaameti esindajana Ivo Ojamäe, kes andis selgitusi esitatud märkuste ja ettepanekute täpsustamiseks:

1. *Kuna rekonstrueeritud farm on rajatud, siis tuleks programmi sõnastust vastavalt muuta.*

Ettepanekut arutati Põltsamaa Vallavalitsuse ettepanekute käigus ja eksperdid nõustusid KMH programmi sõnastust vastavalt muutma.

2. *Hinnata tuleks ehitiste ja kasutatava tehnoloogia vastavust parima võimaliku tehnika nõuetele, mis on kompleksloa omajale kohustuslikud (pidamistehnoloogia, söötmine, veekasutus, energiatarve, jäätmekäitlus, sõnnikukäitlus farmis ja laotamistehnoloogiad jne).*

KMH läbiviimisel ja aruande koostamisel hinnatakse vastavust parima võimaliku tehnika nõuetele vastavalt Keskkonnaministeeriumi veebilehelt kättesaadavatele juhistele.

3. *Kuna käitise tegevus omab mõju nitraaditundlikul alal, tuleks KMH käigus hinnata, milline koormus langeb kasutatavale põllumaale ja kas see on rekonstrueeritava käitise jaoks piisav. Juhime tähelepanu, et käitise ümbruses paikneb mitmeid nitraaditundliku ala põhjavee seirekaevusid, mille andmete alusel saab mõju hinnata.*

Mati Kivi sissejuhatastest selgus, et Õnne PKT kasutuses on ca 1534 ha põllumaad ja sõnniku laotamiseks on kasutusel vedelsõnniku otse kamarasse juhtimise tehnika. Programmi 4. peatükis rõhutatakse nitraaditundlikul alal asumist ja aruande koostamisel arvestatakse ka nitraaditundliku ala farmile lähimate põhjavee seirekaevude kättesaadavate andmetega.

4. *Kuna farm paikneb elumajade läheduses, siis tuleks hinnatavate valdkondade hulka lisada ka müra (seadmed, kohapealne ja teenindav transport jne). Esitada vajadusel leevendavad meetmed.*

Suurfarmist ca 30 m kaugusel asuv elamu, mille omanikuks on Õnne PKT, on amortiseerunud ja kuulub lähiajal lammutamisele, seega asub lähim Vahehaare kinnistu elamu suurfarmi piirist ca 140 m kaugusel. Programmi 4. peatükis rõhutatakse mõju hindamisel inimeste heaolu ja tervise hindamisel müra faktorit ja selle leevendamise võimalusi.

5. *Farmis tekkiv reovesi, mida juhitakse asula kanalisatsiooni, on varasemalt mitu korda Esku reoveepuhasti rivist välja löönud. Palume lisada hinnatav valdkond: Farmis tekkiva reovee iseloom ja reostuskoormus. Asula reoveepuhasti võimekus puhastada farmis tekkivat reovett. Võimaliku eelpuhasti rajamine käitaja poolt (kaaluda selle vajalikkust ning analüüsida varianti, kui vee-ettevõtte keeldub tulevikus farmi reovett vastu võtmast, siis milline oleks ettevõtte reoveekäitluse alternatiiv).*

Mati Kivi oli kategooriliselt vastu Keskkonnaameti seisukohale, mida toetas ka Ain Valu, et farmis tekkiv reovesi, mida juhitakse asula kanalisatsiooni, on varasemalt mitu korda Esku reoveepuhasti rivist välja löönud. Õnne PKT-le ja Põltsamaa Vallavalitsusele pole laekunud ühtegi kaebust suurfarmi reovee ärajuhtimisel Esku reoveepuhasti rikkumise kohta. Kehtiva keskkonnakompleksloa järgi Esku reoveepuhastisse juhitud reovesi juhitakse edaspidi vedelsõnnikuhoidlatesse ja võimalusel lõpetatakse ka tekkiva olmereovee juhtimine Esku puhastisse. Seega pole Esku reoveepuhastisse juhitava suurfarmi reovee süvendatud analüüsimine enam asjakohane. Programmi 3. peatükis nimetatakse suurfarmis tekkiva reovee osalise juhtimise võimalus Esku puhastisse ja aruandes täpsustatakse tegelik olukord.

6. *Lisada hinnatavaks teemaks ka farmi sulgemisel esinevad võimalikud mõjud (kemikaalid, jäätmed jne), mida tuleb keskkonnakompleksloaga reguleerida.*

Kuna KMH eesmärgiks on võimaldada ka keskkonnamõju hindamise tulemusi arvestada tegevusloa andmise menetluses, siis täpsustatakse KMH aruandes ka farmi sulgemisel esinevaid võimalikke mõjusid. Vastavalt Mati Kivi selgitustele võeti peale vastavat töötlemist lammutatud laudahoone jt rajatiste ehitusjäätmed enamuses kasutusele ja eraldi käitlemist vajavaid ohtlikke jäätmeid ei tekkinud.

KMH programmi avalikul arutelul otsustati:

- täiendada KMH programmi vastavalt saabunud kirjalikele ettepanekutele ja avalikul arutelul esitatud selgitustele;
- Põltsamaa Vallavalitsuse ja Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni poolt tehtud kirjalikele ettepanekutele programmi kohta eraldi kirjalikult ei vastata, vaid esitatakse täiendatud programm koos avaliku arutelu protokolliga;
- esitada täiendatud KMH programm Keskkonnaametile heakskiitmiseks.

Käesolev protokoll on koostatud fonogrammi alusel kahel leheküljel, millele on lisatud avalikust arutelust osavõtjate nimekiri (lisa 1) ja KMH programmi avalikuks aruteluks asutuste ja organisatsioonide poolt esitatud seisukohad programmi kohta (lisa 2).

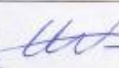
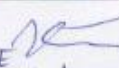

23.01.2012 Keskkonnaamõju hindamise teated

Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon teatab vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 16 lg 2 p 1, et on valminud keskkonnamõju hindamise programm Õnne Piimakarjatalu Osühing keskkonnakompleksloa muutmise taotlusele. Õnne Piimakarjatalu Osühingule on väljastatud kompleksluba nr L.KKL.JÕ-160189 veiste intensiivkasvatuseks Põltsamaa vallas Esku külas asuva kinnistu nr 1702335 koosseisu kuuluval Esku suurfarmi maauksusel (katastritunnus 61602:002:0042) paiknevas kätises (Esku Suurfarm). Seoses farmikompleksi rekonstrueerimisega suurendatakse kätises tootmist uue lüpsilauda püstitamise maksimaalselt 954 lehmakohale. Peamine tegevusala on veiste kasvatus ja toorpiima tootmine, mis toimub maksimaalselt 2154 veisekohaga farmikompleksis. Tegevuse eesmärk on piima ja põllumajandussaaduste tootmine.

Arendajaks on Õnne Piimakarjatalu Osühing (Esku küla, Põltsamaa vald, 48005 Jõgevamaa Tel: 775 9183; 505 1968; opkttu@hotmail.ee; Kontaktisik: Mati Kivi). Otsustaja ja järelevalve teostaja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon (Aleksandri 14, Tartu; kontaktisik: Ivo Ojamäe; 730 2252; tartu@keskkonnaamet.ee). Keskkonnamõju hindaja on OÜ KB Environ (Pikk tn 82-77, 50606 Tartu; kontaktisik: Kalev Liiv, 5646 3070, kalevliiv@hotmail.ee)

Programmiga saab tutvuda Keskkonnaameti Tartu kontoris tööaegadel ruumis 307 ja veebilehel www.keskkonnaamet.ee. Programmi kohta saab Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult kuni 10.02.2012. KMH programmi avalik arutelu toimub 10.02.2012 kell 11.00 Põltsamaa Vallavalitsuses (Viljandi mnt 3, Põltsamaa).

**Õne Piimakarjatalu Osaühingu
keskkonnakompleksloa muutmise taotluse KMH programmi
avalikul arutelul osalejate registreerimisleht**
Põltsamaa Vallavalitsuses 10.02.2012 algusega kell 11:00

Jrk nr	Ees- ja perekonnanimi	Keda esindab	Kontaktandmed (TEL, e-post)	Allkiri
1	Alan Noorve	OÜ Alkanand	5540579 alan@alkanand.ee	
2	KALEV LIIV	OÜ K B ENVIRON	56463070 KHLEVLIIV@HOT.EE	
3	MARTI KIVI	Õne Piimakarjatalu OÜ	505196P onnemati@hot.ee	
4	Zuo Ojamae	Keskonnasamet	7302252 tants@keskkonnasamet.ee	
5	Ain Valu	Põltsamaa Vallavalitsus	5098517 ain@põltsamaa.ee	
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

Õnne Piimakarjatalu Osäühing keskkonnakompleksloa muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise programmi täiendamise ettepanekud.

Põltsamaa Vallavalitsus, olles tutvunud KMH programmiga teeb järgmised tähelepanekud.

1. Põltsamaa Vallavalitsus on väljastanud Esku suurfarmi rekonstrueerimiseks ehitusloa. Kuigi ehitusloa väljastamisele pidi eelnema KMH koostamine, siis erinevate asjaolude tõttu jäi see tegemata. Hetkel on ootel ehitise kasutusloa väljastamine, kuna ehitis on **valmis**. Siit tulenevalt peame otstarbekaks lisada programmi ka ehituse, kui olulise keskkonnamõjuga tegevuse hindamine seaduse § 6 lg 1 p27 ja 35 alusel arvestades ehitusseaduse § 24 lg1 p 9. sätestatut.

2. Programmi punkt 1 käsitleb hindamise objekti kui kavandatavat rekonstrueerimist ja alternatiive, mille kaalumise otstarbekus on esitatud kujul kahtlane ehitise valmimise tõttu. Pigem on ettepanek kaaluda kas on vaja täiendavaid meetmeid (s.h. ehituslikke) keskkonnaseisundi parandamiseks. Kuna suurfarm on rekonstrueeritud, siis 0-alternatiivi mõte jääb selgusetuks.

3. Kuna ehitis on valmis, ei ole vajadust kaaluda ehitusaegseid mõjusid ja nende leevendamist.

Kokkuvõttes palume läheneda KMH läbiviimisel asjaolust, et **suurfarm on rekonstrueeritud, mitte ei kavandata rekonstrueerimist** ja käsitleda ka ehitusloa ja ehitise kasutusloa väljastamisega seotud aspekte. Seega ei ole vajadust KMH aruande koostamisel kasutada Esku suurfarmi rekonstrueerimise projekti andmeid, vaid tuleks lähtuda realselt valmishitatud ehitiste andmetest.

Võimalike täiendavate meetmete kaalumisel tuleks hinnanguliselt lähtuda muuhulgas:
Välisõhu kaitse seaduse § 61; §148
Saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seaduse § 28
Veeseaduse § 26 lg4 p4

Lugupidamisega

Ain Valu
Maa- ja keskkonnanõunik
Põltsamaa Vallavalitsus

OÜ KB Environ
kalevliiv@hotmail.ee
alar@alkranel.ee

Teie 19.01.2012

Meie 09.02.2012 nr JT 6-7/34728-5

Õnne Piimakarjatalu Osaühingu keskkonnamõju hindamise programmi kohta märkused ja ettepanekud

Keskkonnaamet on tutvunud Õnne Piimakarjatalu Osaühingu keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmiga Esitame programmi kohta järgmised märkused ja ettepanekud:

1. Kuna rekonstrueeritud farm on rajatud, siis tuleks programmi sõnastust vastavalt muuta.
2. Hinnata tuleks ehitiste ja kasutatava tehnoloogia vastavust parima võimaliku tehnika nõuetele, mis on kompleksloa omajale kohustuslikud (pidamistehnoloogia, söötmine, veekasutus, energiatarve, jäätmekäitlus, sõnnikukäitlus farmis ja laotamistehnoloogiad jne).
3. Kuna käitise tegevus omab mõju nitraaditundlikul alal, tuleks KMH käigus hinnata, milline koormus langeb kasutatavale põllumaale ja kas see on rekonstrueeritava käitise jaoks piisav. Juhime tähelepanu, et käitise ümbruses paikneb mitmeid nitraaditundliku ala põhjavee seirekaevusid, mille andmete alusel saab mõju hinnata.
4. Kuna farm paikneb elumajade läheduses, siis tuleks hinnatavate valdkondade hulka lisada ka müra (seadmed, kohapealne ja teenindav transport jne). Esitada vajadusel leevendavad meetmed
5. Farmis tekkiv reovesi, mida juhitakse asula kanalisatsiooni, on varasemalt mitu korda Esku reoveepuhasti rivist välja löönud. Palume lisada hinnatav valdkond: Farmis tekkiva reovee iseloom ja reostuskoormus. Asula reoveepuhasti võimekus puhastada farmis tekkivat reovett. Võimaliku eelpuhasti rajamine käitaja poolt (kaaluda selle vajalikkust ning analüüsida varianti, kui vee-ettevõtte keeldub tulevikus farmi reovett vastu võtmast, siis milline oleks ettevõtte reoveekäitluse alternatiiv).
6. Lisada hinnatavaks teemaks ka farmi sulgemisel esinevad võimalikud mõjud (kemikaalid, jäätmed jne), mida tuleb keskkonnakompleksloaga reguleerida.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Helen Manguse
Keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Juhataja ülesannetes

Ivo Ojamäe 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

Jõgevamaa
Aia 2, 48306 Jõgeva
Tel 776 2410, faks 776 2411
jogeva@keskkonnaamet.ee

Tartumaa
Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tel 730 2240, faks 730 2241
tartu@keskkonnaamet.ee